

Talu bonws i athrawon uwchradd am farcio a safoni asesiadau swyddogol haf 2021

Y Pwyllgor Deisebau | 10 Ionawr 2022
Petitions Committee | 10 January 2022

Cyfeirnod: SR21/1434-4

Rhif y ddeiseb: P-06-1228

Teitl y ddeiseb: Talu bonws i athrawon uwchradd am farcio a safoni asesiadau swyddogol haf 2021.

Geiriad y ddeiseb: O ganlyniad i'r pandemig, athrawon Cymru sydd yn cario'r baich am farcio, safoni a chymedroli asesiadau TGAU, UC ac A2 yn lle'r byrddau arholi. Mae hyn ar ben dysgu amserlen arferol a marcio gwaith dysgwyr eraill. Mae rhai athrawon ond wedi cael eu rhyddhau am un awr i gyflawni'r gwaith sydd yn anochel felly wedi gorfod cael ei gwblhau ar ôl oriau gwaith ac ar y penwythnos. Mae athrawon CA4 a 5 Cymru yn haeddu bonws am eu hymdrechion fel athrawon Yr Alban.

1. Dyfarnu cymwysterau yng Nghymru yn 2021.

Arweiniodd cyfarwyddyd gweinidogol ynghylch cymwysterau ym mis Tachwedd 2020 at ganslo arholiadau'r haf 2021. Sefydlwyd Grŵp Cyngori Dylunio a Chyflawni, yn cynnwys penaethiaid ysgolion ac arweinwyr colegau, i roi cyngor ar ddyfarnu graddau yn haf 2021.

Ar 20 Ionawr 2021, ar ôl cau ysgolion a cholegau ar gyfer addysgu wyneb yn wyneb, cyhoeddodd Kirsty Williams, y Gweinidog Addysg ar y pryd, y byddai cymwysterau TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch yn cael eu dyfarnu i ddysgwyr drwy fodel **Gradd a Bennir gan Ganolfan**. Roedd hyn yn golygu y byddai graddau'n cael eu pennu gan athrawon a darlithwyr yn seiliedig ar eu hasesiad o waith dysgwyr.

Roedd ysgolion a cholegau (y canolfannau) yn gallu defnyddio ystod o dystiolaeth i bennu'r graddau i'w dyfarnu i'w dysgwyr, gan gynnwys asesiadau heb arholiad, ffug-arholiadau a gwaith dosbarth. Hefyd, cynigiodd CBAC set o gyn-bapurau arholiad wedi'u haddasu i ganiatáu i ysgolion barhau i asesu'r hyn a ddysgwyd o fewn eu cynlluniau addysgu, gan gynnig cefnogaeth ychwanegol i athrawon a dysgwyr. Roedd yn ofynnol i ganolfannau ddarparu sail resymegol a sylfaen dystiolaeth gadarn wrth ddyfarnu pob gradd a bennwyd ganddynt fel y gallent fod yn sicr eu bod wedi pennu'r radd gywir ar gyfer pob dysgwr a'u bod yn gallu cyfiawnhau'r radd a ddyfarnwyd yn achos cais am adolygiad neu apêl.

Ar gais gan CBAC, roedd yn ofynnol i ganolfannau roi prosesau sicrhau ansawdd mewnol ar waith i hyrwyddo cysondeb y penderfyniadau ar raddau a wnaed ar draws y ganolfan (o fewn ac ar draws pynciau).

Hefyd, ysgolion a cholegau oedd cam cyntaf y broses apelio, felly roedd dysgwyr yn gallu gofyn i'w hysgol neu goleg adolygu'r radd dros dro a bennwyd gan y ganolfan os oeddent yn credu bod gwall wedi'i wneud wrth bennu'r radd honno. Cyhoeddodd Ymchwil y Senedd [erthygl](#) ar 9 Medi 2021 a oedd yn cyflwyno gwybodaeth gefndirol am arholiadau'r haf 2021 yn ogystal â'r canlyniadau.

2. Y sefyllfa yn yr Alban

Yn 2021, cafodd Awdurdod Cymwysterau'r Alban ei gomisiynu gan Lywodraeth yr Alban i lunio Model Ardystio Amgen ar gyfer asesiadau National 5, Higher ac Advanced Higher ar gyfer 2021. Mae'r rhain yn cyfateb yn fras i asesiadau TGAU a Safon Uwch. Mae'r model yn seiliedig ar farn athrawon, wedi'i hategu gan

adnoddau asesu a phroses sicrhau ansawdd. Yn 2020, cafodd Awdurdod Cymwysterau'r Alban gyfarwyddyd gan y Dirprwy Brif Weinidog y dylid dyfarnu graddau yn bennaf ar sail amcangyfrifon athrawon.

Ar **8 Rhagfyr 2020**, i gydnabod y llwyth gwaith ychwanegol oherwydd yr asesiad cymwysterau cenedlaethol yn absenoldeb arholiadau yn 2021, cyhoeddodd John Swinney, cyn Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg a Sgiliau, daliad untro eithriadol i athrawon a darlithwyr i gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r Model Ardystio Amgen a ddisodlodd yr arholiadau National 5, Higher ac Advanced Higher (sy'n cyfateb yn fras i TGAU a Safon Uwch) yn 2021.

3. Y sefyllfa yn Lloegr

Ar 6 Ionawr 2021, cadarnhaodd Llywodraeth y DU y byddai'r graddau a roddir yn yr haf 2021 i fyfyrwyr sy'n astudio cyrsiau TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch a reoleiddir gan Ofqual wedi'u seilio ar asesiadau gan eu hathrawon. Yn debyg i'r sefyllfa yng Nghymru, roedd athrawon yn gallu defnyddio tystiolaeth drwy gydol y cwrs i bennu gradd y dysgwr dan sylw, gan gynnwys asesiadau heb arholiad, cynbapurau neu dasgau a ddyfeisiwyd gan y ganolfan.

Cyflwynwyd deiseb i Senedd y DU, sef '[Fund a £400 bonus for every teacher to mark externally-set exams](#)', a oedd yn galw am dalu bonws i athrawon yn Lloegr, ac fe gaeodd ar 12 Tachwedd 2021. Llofnodwyd y ddeiseb hon gan 3,014 o bobl, sy'n is na'r trothwy o 10,000 ar gyfer ymateb gan Lywodraeth y DU.

4. Y sefyllfa yng Ngogledd Iwerddon

Ar 6 Ionawr 2021, cyhoeddodd Peter Weir ACD, y Gweinidog Addysg, y byddai holl arholiadau TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch (A2) Cyngor y Cwricwlwm, Arholiadau ac Asesiadau (bwrdd arholi Gogledd Iwerddon) a drefnwyd ar gyfer yr haf 2021 yn cael eu canslo. Yn debyg i Gymru, roedd y dull o ddyfarnu graddau yn yr haf 2021 yn seiliedig ar raddau a bennwyd gan ganolfan.

Ym mis Gorffennaf 2021, adroddwyd nad oedd gan yr Adran Addysg unrhyw gynlluniau ar y pryd i wneud taliad untro i athrawon a fu'n rhan o'r gwaith o asesu graddau a bennwyd gan ganolfan y tu hwnt i'w cyflog arferol.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.